

havns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) meget rigtig bemærkede, har der foreligget et Andragende, der er blevet henvist til Undersøgelse af Finansministeren. Finansministeren — det var min Forgænger — lod foretage en meget omhyggelig og indgaaende Undersøgelse, der forelaa færdig til Underskrift, da jeg tiltraadte Embedet. Den resulterede i, at Andragendet skulde afvises, navnlig i Henhold til den Betragtning, at det var ikke de nuværende Besiddere, som der var øvet nogen Uret imod, og hvis der var øvet nogen Uret, var det udjævnet ved senere Køb eller Overtagelse gennem Skifte af de paagældende Ejendomme. Imidlertid ønskede jeg, forinden jeg traf den endelige Afgørelse, at høre den anden Part om den Redegørelse, der var fremkommen fra Finansministeriet, og de Grunde, der der vare anførte. Jeg tilstillede derfor de bornholmske Husmandsforeninger, der vare Ledere for Andragerne, et Eksemplar af den trykte Redegørelse og bad dem fremkomme med deres Modforestillinger. Det er nu sket. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds sagde, at der var kommet et nyt Andragende til Finansministeren. Nej, der er egentlig ikke kommet noget nyt Andragende, men der er kommet en Modforestilling fra Husmændene. Gennem disse 2 Ting, Redegørelsen fra Finansministeriet og Husmændenes Modforestillinger, foreligger der nu en Række Oplysninger, som det skal være mig en Fornøjelse at forelægge det eventuelle Udvalg. Det skal ogsaa være mig en Fornøjelse at forhandle med det, dels om man mulig kan imødekomme den Begæring, der ligger i det Forslag, der er indbragt af de 2 Folketingsmænd fra Bornholm, og dels om, hvilke Konsekvenser det vil drage med sig andre Steder. Det forekommer mig, at det maa man være klar over, inden man træffer sin Afgørelse i denne Sag.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Blem): Jeg er glad ved, at det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds støtter mig i dette Forslag; han havde jo blot den Indvending, at han mente, det havde været noget længe. Hertil skal jeg bemærke, at jeg og min Kollega have ikke ønsket at indbringe Lovforslaget, før der var kommet saa mange Oplysninger frem, at Øjeblikket var dertil. Den Oversigt, som er udarbejdet i Finansministeriet og tilstillet de bornholmske Husmandsforeninger, er der jo senere fra disse kommet Modbemærkninger til. Første Del af

dem indkom lige før Jul, anden Del først hen i Februar Maaned. Vi havde anmeldt vort Forslag netop den Dag, Hans Majestet Kongen døde, det var midt under Finanslovens 2den Behandling, og Sagen blev paa Grund af Rigsdagsferien udsat til først i Februar Maaned. Men vi kom altsaa med Forslaget, saa snart der forelaa det Materiale, vi mente var nødvendigt, idet der i det sidste Gensvar i Grunden ogsaa ligger et Slags Andragende om en Nedsættelse omtrent paa den Maade, vi her have foreslaaet. Det er Grunden til, at vi ikke ere komne før.

Jeg skal dernæst til det ærede Medlem, der mente, at Bornholm nu fik saa meget, og at det var Kælebarnet, sige, at han dog vist glemmer København, som altid faar de store Bevillinger, de spørger om. Naar man kender de store Legemers Tiltrækningskraft, er det ikke saa underligt, at Hovedstaden er Kælebarn, men godt er det dog, at der ogsaa i den yderste Periferi er nogen, der kunne faa lidt en Gang imellem. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvad de paagældende Jorder ere værd, skal jeg blot sige, at de Jorder, som ere opdyrkede, opgydede, drænede, mergede, bebyggede, forsynede med Inventar og Besætning o. s. v., ville dog neppe komme ret meget over 6,000 Kr. pr. Td. Hartkorn, alm. dansk Hartkorn; de bedste Husmandsjorder kunne nok komme derover, men selv om de komme op over 8,000—9,000 Kr., hvilken Forskel er der saa ikke paa dette Punkt! De her omhandlede Jorder beskattes efter 6,100 Kr. pr. Td. Hartkorn, skønt de, da de bleve købt, ikke vare andet end Lyng- og Stenjorder og Vandhuller. Der bliver jo en Forskel, naar saadanne Jorder i raa Tilstand blive kultiverede og naar der er ofret Arbejde paa det, og de ere forsynede med Bygninger, Inventar og Besætning. Alt dette, tænker jeg, ogsaa kan blive nærmere opklaret i Udvalget.

Naar det blev fremdraget af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, at disse Fæstere ere blevne truede og lokkede, er det noget, jeg ogsaa bestemt udtalte mig om under Finanslovens 1ste Behandling, hvorfør jeg ikke mente særlig at ville drage det frem her, men jeg har ellers Beviser i den Retning. Jeg har saaledes Afskrift af en Indstævning udsendt af den daværende Kommission og underskrevet af Formanden, Amtsforvalter Lerche, hvori 3 Mænd af Klemensker Sogn, der ikke vare mødte efter Tilsigelse ved Kirkestævne, bleve stævnedes til at